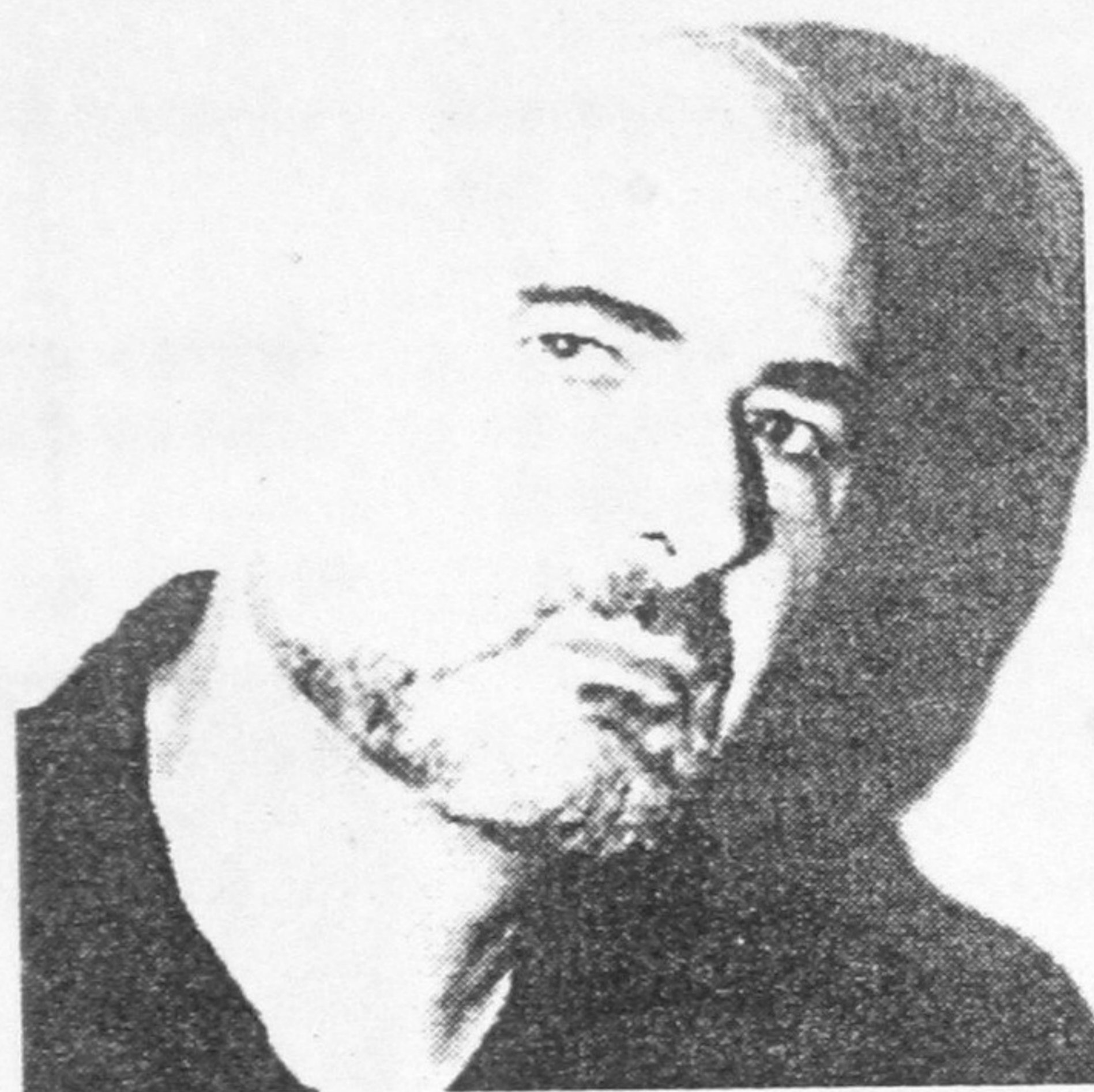

27 ΝΟΕ. 1999

Στέφανος Κοτσιίκος

«Το θέατρο πρέπει να περνά

Της ΕΛΣΑΣ ΣΠΥΡΙΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ενα έργο της σύγχρονης βαλκανικής δραματουργίας, που εξελίσσεται μετά την πτώση των ανατολικών καθεστώτων και δεν περιορίζεται στην κριτική των εξωτερικών γεγονότων αλλά περνά στην ανατομία της ψυχής των ηρώων. Αυτός είναι ο άξονας του «Επαγγελματία» του Ντούσαν Κοβάτσεβιτς, έργο το οποίο επέλεξε το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και παρουσιάζει στο μικρό Θέατρο της Μονής Λαζαριστών έως τις 19 Δεκεμβρίου. Επιχειρεί έτσι ένα άνοιγμα στο θέατρο των Βαλκανίων, καθώς θα ακολουθήσουν και άλλες δημιουργίες από τις γειτονικές μας χώρες.

Ο ίδιος ο Κοβάτσεβιτς, βραβευμένος με το «Χρυσό Φοίνικα» στις Κάννες το 1995 για το σενάριο του «Underground», τονίζει για το έργο του: «Ερέθισμα, για να γράψω το έργο αυτό, ήταν ότι εμείς ως γενιά δεν επικοινωνούσαμε με τους γονείς μας. Τόσα χρόνια προσπαθούσαμε κι εμείς κι αυτοί, ο καθένας από την πλευρά του, να δείξει στον άλλο ότι έχει δίκιο. Ο καθένας από τους ηρώες νομίζει ότι ζει την προσωπική του ζωή. Και μόνο στο τέλος της ζωής του καταλαβαίνει ότι συμμετείχε σε ένα παιχνίδι. Ο 'Επαγγελματίας' είναι μία εξομολόγηση για μια εποχή που πέρασε και για τις ζωές των ανθρώπων που ήταν αδύναμοι απέναντι στην εξουσία...»

Τη σκηνοθεσία της παράστασης ανέλαβε ο Στέφανος Κοτσιίκος και δίπλα του βρίσκουμε την Γκάγκα Ρόσιτς στη μετάφραση και τον Παύλο Μάτσει στην επιμέλεια της μετάφρασης, την Άντη

Παρτζίλη στα σκηνικά και στα κοστούμια τον Χρήστο Μπρούφα, ενώ παίζουν οι Γιάννης Μόρτζος, Χάρης Τσιτσάκης, Στέλλα Καζάζη και Γιώργος Κώτσος. Όσο για τη μουσική, επελέγησαν καθαρά βαλκανικά ακούσματα μέσα από μουσικά μοτίβα του Γκόραν Μπρέγκοβιτς από τις ταινίες «Βασίλισσα Μαργκό» και «Underground».

Ο Στέφανος Κοτσιίκος με αφορμή την παράσταση μίλησε στη «Μ» τόσο για το συγκεκριμένο έργο όσο και για το θέατρο γενικότερα αλλά και τη σχέση πολιτικής - τέχνης.

Το ΚΘΒΕ επέλεξε ένα έργο της σύγχρονης βαλκανικής δραματουργίας, που εξελίσσεται μετά την πτώση των ανατολικών καθεστώτων. Ποιος ήταν ο στόχος σας και τελικά το αποτέλεσμα δικαίωσε τις προσδοκίες σας;

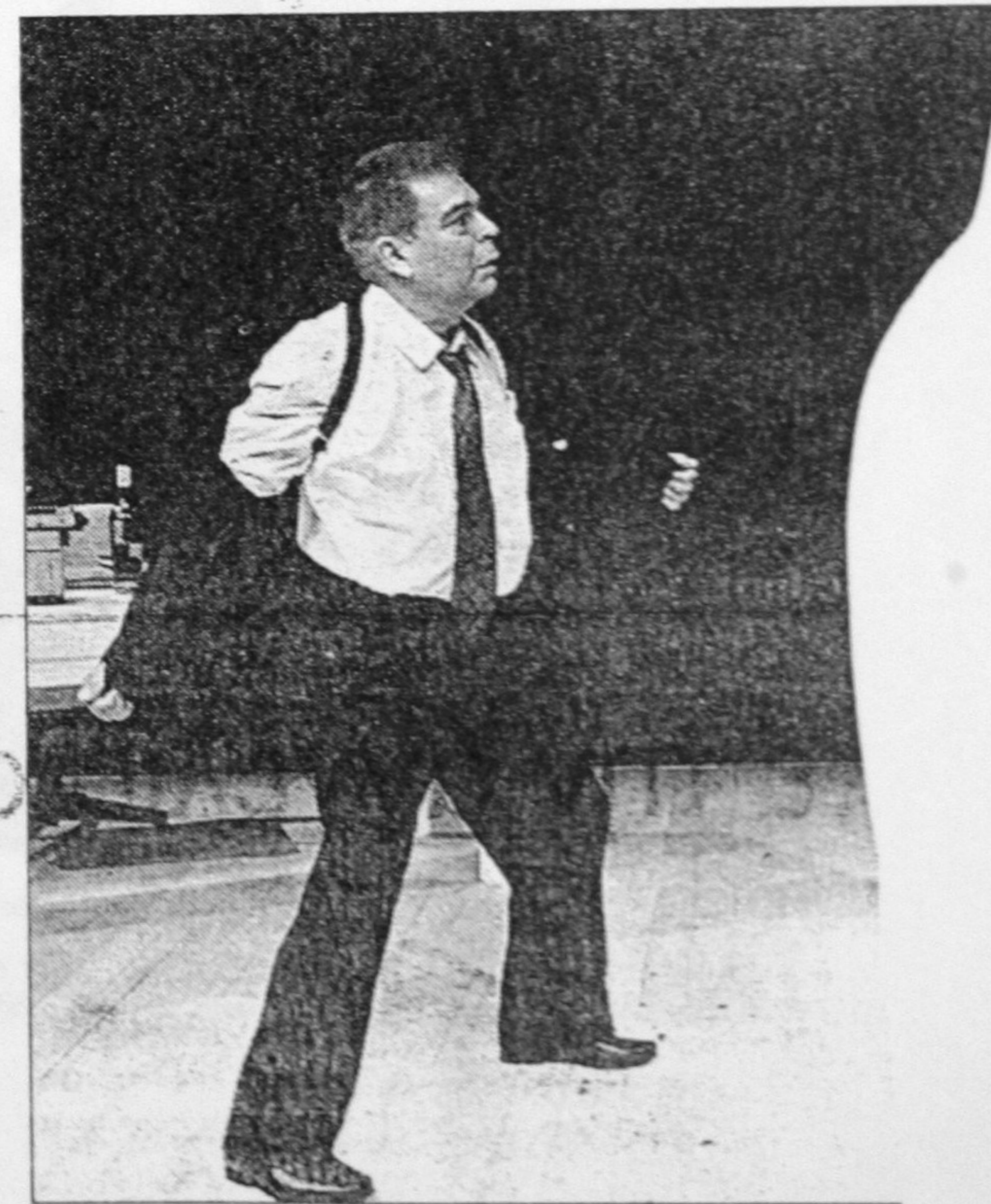
«Ήθελα να φτάσουμε στο 'κόκαλο' του έργου και νομίζω ότι το αποτέλεσμα με δικαιώνει απόλυτα, μέσα και από τους υπόλοιπους συντελεστές βέβαια, καθώς ούτε στα καλύτερά μου όνειρα δε φανταζόμουν ότι θα είχα τέτοιους συνεργάτες. Και αναφέρομαι στην ομάδα, καθώς το θέατρο αποτελείται πρώτα από όλα από ηθοποιούς».

Ποιο είναι το στοιχείο στο οποίο δώσατε ιδιαίτερη βαρύτητα;

«Θα σας φανεί πολύ γενικό, δεν είναι όμως: στην αλήθεια. Σε τίποτα περιγραφικό, κανένα παραγέμισμα, μόνον αλήθεια».

Αυτό πώς φτάνει στο θεατή;

«Ο θεατής έρχεται πάντα με εμπιστοσύνη στο θέατρο. Καταλαβαίνει λοιπόν, το ένστικτό του τον κάνει να καταλάβει εάν αυτό που βλέπει είναι ειλικρινές, είναι αληθινό ή ψέμα. Δεν κάνουμε κάτι με διάθεση μόνο και μόνο να τον εντυπωσιάσουμε και νομίζω ότι ο θεατής στη συγκεκριμένη παράσταση την αλήθεια τη βλέπει. Γι' αυτό και εί-

Γιάννης Μόρτζος, Χάρης Τσιτσάκης και Στέλλα

Ο σκηνοθέτης του

«Επαγγελματία»

του ΚΘΒΕ

Στέφανος

Κοτσιίκος μιλά για το

θέατρο, την

πολιτική, τον

άνθρωπο και τη ζωή

από την καρδιά του θεατή»

δα θεατές να βγαίνουν από την παράσταση συγκλονισμένοι».

Και να αισθάνονται ευτυχισμένοι που είναι άνθρωποι; Αυτό είχατε πει ότι θέλετε να πετύχετε.

«Αυτό ήταν το μεγάλο μου όνειρο. Δεν ξέρω αν

τα κατάφερα σε τέτοιο βαθμό, αλλά ελπίζω πως ναι».

Το έργο συν τοις άλλοις είναι και πολιτικό. Στη σημερινή όμως εποχή, αν μιλήσουμε για έλλειψη αξιών ή ιδανικών, κατά πόσον μπορούμε να έχουμε τέχνη με πολιτικά μηνύματα;

«Μπορούμε να έχουμε, αρκεί να μην το υπογραμμίζουμε αυτό. Δηλαδή να περνάνε τα πράγματα όχι μέσα από το μυαλό του θεατή αλλά μέσα από την καρδιά του».

Και η καρδιά του τι επιθυμεί από την τέχνη; Να τον διασκεδάζει, να τον ψυχαγωγεί ή να τον προβληματίζει;

«Να τον προβληματίζει διασκεδάζοντάς τον! Αυτό είναι το σπουδαιότερο. Να έχει γελάσει ο κόσμος, να έχει συγκινηθεί, αλλά κάτι να έχει μπει μέσα στην ψυχή του. Θα ήθελα πολύ στις παραστάσεις που κάνω και βλέπω να βγαίνω από το θέατρο διαφορετικός απ' ό,τι είχα μπει, χωρίς να το έχω καταλάβει».

Αυτό σας συμβαίνει συχνά;

«Όχι. Σπάνια».

Το θέατρο λοιπόν πώς πορεύεται σήμερα; Ξανακερδίζει τον κόσμο;

«Ο κόσμος τον τελευταίο καιρό πηγαίνει πολύ στο θέατρο. Νομίζω πηγαίνει πολύ, γιατί έκλεισε την τηλεόρασή του, άρχισε να βγαίνει από το σπίτι του, άρχισε να συναντά το συνάνθρωπό του έξω, σε άλλους χώρους. Εάν ο κόσμος που τώρα

γεμίζει τις αίθουσες αρχίσει πάλι να φεύγει, θα φταίμε εμείς. Έχουμε μεγάλο καθήκον εμείς, οι άνθρωποι του θεάτρου, τον κόσμο που δείχνει εμπιστοσύνη τώρα και γεμίζει τις αίθουσες να τον κρατήσουμε μέσα στο θέατρο, να μην τον ξαναδώσουμε. Και οι σκηνοθέτες λοιπόν έχουν το μερτικό τους σε όλο αυτό. Εμείς δίνουμε μάχη, για να γεμίσει το θέατρο. Το κοινό δε μας χρωστά τίποτα. Εμείς έχουμε καθήκον να το συγκινήσουμε, να το ψυχαγωγήσουμε με την πιο ευγενική έννοια της λέξης, για να ξανάρθει στο θέατρο».

Ο κινηματογράφος σας ενδιαφέρει;

«Πάρα πολύ! Μα ξέρετε, κάνοντας θέατρο στο βάθος κάνω και κινηματογράφο. Στους ηθοποιούς μου μιλάω πολύ συχνά με κινηματογραφικούς όρους».

Το κινηματογραφικό στοιχείο πάντως φαίνεται στην παράσταση του «Επαγγελματία».

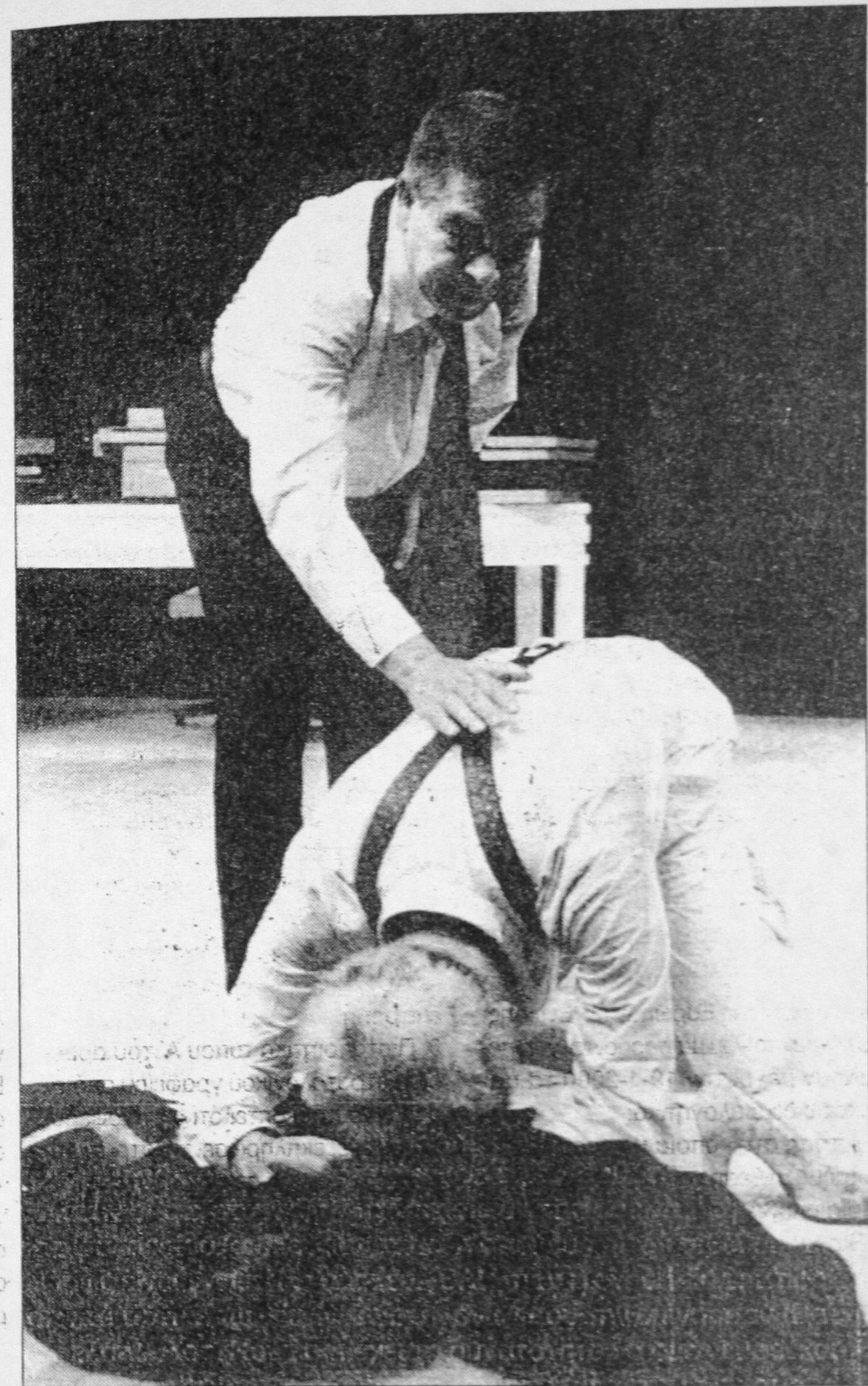
«Αυτό με ικανοποιεί και με συγκινεί ιδιαίτερα, γιατί δεν πέρασε από το μυαλό μου. Δεν έλεγα ότι κάνω σινεμά. Έλεγα κάνω θέατρο και νομίζω καλό θέατρο! Με ευχαριστεί όμως ιδιαίτερα».

Φαίνεται η ανάγκη του κινηματογράφου φανερώνεται υποσυνείδητα.

«Βέβαια! Γιατί, ξέρετε, θέλω ο θεατής να ευχαριστείται στην παράσταση. Να μην έχει μετανώσει που βγήκε από το σπίτι του και πήγε στο θέατρο. Να μην τον αγγίζει το θέατρο μόνον ιδεολογικά, αλλά να τον ενδιαφέρει και αισθητικά».

Καζάζη σε σκηνή από τον «Επαγγελματία».

Την περιπέτεια των Βαλκανίων περιγράφει ο βραβευμένος στις Κάννες Ντούσαν Κοβάτσεβιτς σε ένα σύγχρονο έργο, που γράφηκε το 1991 και ζωντανεύει από το ΚΘΒΕ στο μικρό θέατρο της μονής Λαζαριστών.